

KURIER Wileński

WTOREK, 10 LISTOPADA 1992 R.

Nr 230 (11989)

ART RADY NAJWYŻSZEJ REPUBLIKI LITEWSKIEJ O Sejmie Republiki Litewskiej

25 października 1992 roku obywatele Litwy przyjęli Konstytucję Republiki Litewskiej - nową podstawę prawną życia kraju.

Parlament Republiki Litewskiej w myśl tej Konstytucji przywraca swą prawdziwą nazwę - Sejm.

Nowo wybrany Sejm Republiki Litewskiej jest spadkobiercą

praw i tradycji poprzednich Sejmów niepodległej Republiki Litewskiej i wybranej w 1990 roku Rady Najwyższej, która w latach 1990-1992 w myśl Tymczasowej Ustawy Zasadniczej Republiki Litewskiej nosiła taką umowną nazwę. Przez to wyraża ona ciągłość niepodległego państwa - Republiki Litewskiej lat 1918-1992 - która nie ma i nie powinna mieć końca.

Przewodniczący Rady Najwyższej Republiki Litewskiej
Vytautas LANDSBERGIS

Vilno, 29 października 1992 r.

Wizyta premiera w Litwie Zachodniej

W ciągu dwóch dni minionej, weekendu w pięciu rejonach Litwy Zachodniej przebywał premier republiki Aleksander Abiela z grupą towarzyszących mu urzędników ministerstwa resortów. Powitalny serdecznie w rejonach rolniczym, turozańskim, szylaskim, szylskim i turbarckim premier rozmawiał z przewodniczącymi rady, nauczycielami rejonów, merami miast, wójtami gmin, kierownikami służb rolnych, deputowa-

nymi, przedstawicielami partii i ruchów społecznych na najaktualniejsze tematy współczesnego życia politycznego i gospodarczego Litwy, odpowiadał na liczne pytania, dokonał oceny wyników pierwszej tury wyborów do Seimu Litwy.

Premierowi towarzyszyli w podróży wiceminister rolnictwa V. Lape, wiceminister przemysłu i handlu V. Sielota, grupa doradców rządu.

(ELTA)

Tranzyt i deklaracje

Od 1 listopada br. weszły w życie umowy między Departamentem Cel Republiki Litewskiej i Państwowym Komitetem Cel Federacji Rosyjskiej „O odprawach celnych towarami tranzytowymi” i „O dwustronnym uznaniu znaków załatwienia dokumentów celnych i odprawy celnej”.

Ola uniknięcia nieporozumień na posterunkach granicznych Departament Cel Litwy poprosił Agencję ELTA o opublikowanie komentarza do tych umów. O wezwaniu towarów z Litwy do rym Rosji, do odprawy celnej trzeba dodatkowo przedłożyć egzemplarz deklaracji towarowej w języku rosyjskim. Zmiany te dokumenty nie zostaną przedstawione urzędom celnemu Litwy, to nie zezwala się na eksportowanie towarów do krajów

trzech tranzytem przez terytorium Rosji.

Przy przewożeniu towarów z Rosji przez kraje trzecie albo przewożeniu ich w granicach terytorium Rosji tranzytem przez Litwę, urzędom celnemu tej ostatniej trzeba przedstawić 2 egzemplarze deklaracji towarowej stosowanej w Federacji Rosyjskiej. Muszą one mieć adnotację i pieczęć urzędu celnego Federacji Rosyjskiej. Jeden egzemplarz tej deklaracji przedstawia się przy wjeździe, drugi natomiast przy wyjeździe. W razie nieprzedstawienia urzędowi celnemu tych deklaracji nie zezwala się na przewóz towarów tranzytem przez terytorium Litwy, przy tym zwracane są one do Rosji dla załatwienia odprawy celnej, głosi komentarz.

Od lat prenumeruję Waszą gazetę - niegdyś „Czerwony Szandar”, obecnie „Kurier Wileński”. Jest ona bardzo drogą memu sercu, z niej tylko mogłem się dowiedzieć, co się dzieje w środowisku Polaków mieszkających na Litwie, bo sama już nie mogę brać udziału w życiu społecznym. Jestem już starszuszka, mam 84 lata i bardzo ubolewałem nad tym, że obecnie nie stać mnie na prenumeratę „Kuriera Wileńskiego”. Mam tylko 1500 talonów emerytury. Nie wiem nawet czy będę mogła przeżyć te zimy, zapłacić komornie. Byłabym bardzo wdzięczna, gdyby ktoś mi pomógł w zaprenumerowaniu „Kuriera Wileńskiego”. Bez polskiego słowa na co dzień moje życie byłoby bardzo smutne. Z poważaniem

J. Z.
(nazwisko i adres
znane redakcji)

Szanowna Redakcji! Polski dziennik w naszej rodzinie był zawsze tradycją, nie do pomyś-

PRENUMERATA-93

lenia było, że kiedyś nie będzie go w naszym domu na co dzień. Niestety, w tym roku z niepokojem i smutkiem myślę o prenumeracie - nie będę mogła zaabonować „Kuriera” na 1993 rok. Moja rodzina jest w trudnej sytuacji materialnej. Mąż zarabiał niewiele, na jej pracę, gdyż jestem na urlopie macierzyńskim. Mamy trójkę dzieci - najmłodszego w wieku niemowlęcym, poza tym 12-letnia córeczka jest niepełnosprawna. Nie pozostaje więc nam nic innego, jak liczyć, że ktoś dopomóż nam w zaprenumerowaniu „Kuriera Wileńskiego”. Z góry dziękuję

R. O.
(nazwisko i adres
znane redakcji)

OD REDAKCJI: Co dzień otrzymujemy kilka, a czasem kilkanaście listów i telefonów po-

dobnej treści. Niektórzy Czytelnicy do tych listów dołączają kopie książeczek emerytalnych lub zaświadczeń inwalidzkich. Kochani nasi stali i wierni Czytelnicy, redakcja Wam wierzy i bez tych zaświadczeń. Zależy nam o Was, w jak trudnej sytuacji materialnej znaleźli się obecnie emeryci i inwalidzi, a także wieloletnie rodzi. Zresztą, kryzys dotknął każdego z nas.

Gdyby to było w mocy redakcji, zaprenumerowalibyśmy bezpłatnie nasz dziennik wszystkim starym i wietnym Czytelnikom. Niestety, możliwości finansowe redakcji są ograniczone. Jesteśmy uzależnieni od naszych, a ściślej mówiąc od Waszych sponsorów. Bezpłatną prenumeratę załatwiamy z funduszy, które na nasze konto przelewają osoby prywatne, a także firmy, spółki, organizacje społeczne itd. Dlatego dziękując za datki, które już wpłynęły, przypominamy, że czekamy na dalsze.

Z góry dziękujemy w imieniu setek naszych Czytelników.

Podstawowy referat wygłosi V. Landsbergis

Na poniedziałkowym briefingu rzecznik prasowy Audrius Ažubalis poinformował, że 9 listopada przewodniczący Rady Najwyższej V. Landsbergis udaje się do Brukseli. Szef naszego parlamentu weźmie udział w konferencji Forum Polityki Europejskiej. Jak poinformował rzecznik prasowy, forum to powołano zostało 16 czerwca br. i najwięcej uwagi poświęcało Wielkiej Brytanii - informowa-

to obywateli tego kraju o wspólnoty domu europejskim i po rozumieniu z Maastricht. Z czasu znaczenie Forum wzrosło i obecnie będzie już w nim mowa nie tylko o Wielkiej Brytanii, ale i innych krajach, stojących u progu Wspólnoty Europejskiej. Jak zaznaczył Audrius Ažubalis, organizatorzy Forum zapraszają przewodniczącego Rady Najwyższej Litwy wyraził zarazem nadzieję, że byłoby to dobra i bardzo ważna okazja do przedstawienia proby Litwy, aby zostać członkiem Rady Europejskiej, poinformowania o kooperacji państw bałtyckich oraz ich współpracy z krajami skandynawskimi. Rzecznik prasowy odnotował, że na konferencji przewodniczyć będzie lord Hant, były sekre-

tarz gabinetu ministrów Wielkiej Brytanii. Podstawowy referat na tej konferencji wygłosi przewodniczący Rady Najwyższej Republiki Litewskiej Vytautas Landsbergis, po czym odbędzie się dyskusja „Nowe perspektywy we Wspólnocie Europejskiej”. Następnie A. Ažubalis skomentował wypowiedzi sławetnego zwolennika odrodzenia imperium i Związku Sowieckiego Wiktora Alksnis na temat niedawno zakończonego w Wilnie posiedzenia Rady Państw Bałtyckich. Alksnis twierdził, że w

Wilnie omawiane były sposoby presji ekonomicznej w stosunku do rosyjskich wojskowych. A. Ažubalis powiedział, że sam uczestniczył w tym posiedzeniu i że w ogóle nie było o tym mowy. Rzecznik prasowy odnotował, że W. Alksnis w swym oświadczeniu zmierza do destabilizacji sytuacji w państwach bałtyckich, podżegania znajdujących się tu wojskowych przeciwko tym państwom.

(ELTA)

W Szesztokach kolejek nie będzie

6 listopada w Szesztokach odbyło się spotkanie polskich i litewskich kolejarzy, którzy omówili kwestie dalszej współpracy. Zastępcy dyrektorów generalnych PKP i „Kolei Litewskich” R. Drobek i S. Kaupas, podpisali umowę. Na jej mocy już w przyszły poniedziałek (16 listopada) z Szesztok do Suwałk wyruszy drugi zestaw kolejowy, składający się z siedmiu wagonów. W ten sposób zlikwiduje się kolejki przy kasach, spekulacje biletami, które koniki sprzedaje 6-7-krotnie drożej niż wynosi właściwa cena. Jeżeli możecie budowlani nie zawiodą, to już w br. ruszą

przez polską granicę transporty z ładunkami, a 23 maja przyszłego roku - dwa nowe pociągi do samej Warszawy. Jeden z nich będzie pospieszny, dzięki czemu czas podróży wysnie się z celnikami, że tego wagonu nie będzie się kontrolować, gdyż zajmuje to godzinę z jednej i godzinę z drugiej strony. Drugi zestaw będzie wyjeżdżał z Suwałk o 15.20 czasu litewskiego i przybywał do Szesztok o 17.20. Z Szesztok będzie on wracał o 19.50, aby przybyć do Suwałk o 21.20 czasu warszawskiego.

A. JANUSKIS

Historia zapatrzona w przyszłość

Jak już informowaliśmy, dziś o godz. 10 w sali Litewskiej Akademii Nauk przy al. Giedyminy rozpoczyna się międzynarodowe sympozjum „Stosunki w historii Europy Środkowej XX wieku: przeszłość i perspektywy”. Na program 3-dniowych prac złoży się około 40 referatów z wygłoszenia je naukowcy z Rosji, Białorusi, Ukrainy, Finlandii, Łotwy i Litwy.

Polska będzie reprezentowana przez naukowców tej miary co Henryk Wisner, Bronius Makauskas, Andrzej Skrzypek, Roman Roszko. Sympozjum zapowiada się naprawdę interesującym, a to z racji na tematy poddane pod obrady. Będzie w nim mowa m.in. o współdziałaniu polityki, języków i kultur, o stosunkach Litwy i Polski w XX wieku, o mniejszościach narodowych w obu krajach.

Cóż, wypada życzyć owocnych obrad i żywić nadzieję, iż obiektywne głosy naukowców poprzez zawiłości historii będą sprzyjały pojednaniu i zostaną dosłyszane przez szerszą społeczność przedzielnymi ledwie między Polskę i Litwę oraz posłużą pomostem w budowaniu dobrosąsiedźkiej przyszłości na miarę wymogów integracji się Europie końca XX wieku.

HENRYK MAZUL

Msza św. w intencji Rzeczypospolitej Polskiej

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej informuje, że z okazji Święta Niepodległości w dniu 11 listopada 1992 r. o godzinie 17 w Kościele św. Piotra i Pawła na Antokolu odprawiona będzie Msza św. w intencji Rzeczypospolitej Polskiej. Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej zaprasza przyjaciół Polski do udziału w Mszy św.

Bronisłovas Lubys: wyniki rozmów minimalne

Kiedy pomijając wcześniejsze porozumienia w sprawie rozliczeń za ropę naftową i gaz Rosja zaczęła podnosić ceny, a później przeważały dosłownie, aktualny rząd Litwy podjął intensywnie rozmowy w celu uregulowania tych spraw. Po rozmowach przywódców rządów krajów A. Abišalys i J. Gajdara 12 października zapewniano, że ropa naftowa niebawem popłynie do Możejki. Niestety, były to tylko obietnice. W ciągu dwóch ostatnich tygodni delegacja pod przewodnictwem wicepremiera Litwy Bronisłovas Lubys przez tydzień prowadziła rozmowy w Moskwie. 5 listopada na końcowym jego spotkaniu z wicepremierami Rosji A. Szochinem i B. Czernomyrdinem złożono propozycję podpisanie protokołu, regulującego nowe zobowiązania w myśl umów. Zdołano uzgodnić tylko wspólne memorandum. Jest to dokument tylko o wartości potowicznej. Jeżeli Rosja dotrzyma słowa, to do końca roku powinniśmy dodatkowo otrzymać około 1,3 mld m³ gazu ziemnego i 600–700 tys. ton ropy naftowej, a w roku przyszłym – 4 mld m³ gazu i 1,5 mln ton ropy naftowej.

Co to liczy oznaczają dla Litwy? Wreszcie, jakie są możliwości przewiezienia kryzysu energetycznego? Rozmawialiśmy o tym z wicepremierem Bronisławem LUBYSEM po zakończeniu rozmów.

— Oczywiście jest, że Rosja to trudny partner w rozmowach. Dopóki nie mamy lepszego wyboru, trzeba cierpliwie dogadywać się. Sytuację trzeba oceniać trzeźwo. Próbowaliśmy przekonać partnerów, że nikomu nie jest korzystne narzucać dyktando. Być może, udało się to częściowo osiągnąć. Wyniki są negocjacji są tylko minimalne. Niemniej, jeżeli otrzymamy to, co obiecywano, to ropy naftowej i jej produktów wystarczy na zaspokojenie naszych najkonieczniejszych potrzeb do nowego roku i po, a gazu ziemnego będziemy mogli dostarczać odbiorcom prawie dwukrotnie więcej niż w tym roku. Mając więcej gazu, będziemy zużywali mniej ropy naftowej. W przyszłym roku również gazu wystarczy, a prócz obiecanych 1,5 mln ton ropy naftowej otrzymamy jeszcze około miliona ton do Możejki, jeżeli część ich mocy wydzielimy rosyjskiemu koncernowi „Lukoil”. Miejmy nadzieję, że również zaczną działać nasi przedsiębiorcy, którzy mają możliwości uzupełnienia tych zasobów.

Ale są inne problemy. Rozliczenie. Jesteśmy dłużni blisko 1,6 mld rubli za wcześniej otrzymaną ropę naftową. Ceny są światowe. Mówiono, że za tonę

ropy naftowej może trzeba będzie płacić nawet do 125 dolarów USA, rozliczając się rublami po ich kursie dolarowym w Banku Państwowym Rosji. Jednocześnie przedstawiciele rządu Rosji podkreślili, że ceny będą ustalał nie oni, a sami gospodarze terenów naftowych. Tyśiący metrów sześciennych gazu ziemnego będzie kosztował około 85 dolarów. Trzeba będzie płacić z góry. Zatem zużycie ropy naftowej i gazu będą bardziej ograniczająco ceny, niż zaś dostawy.

B. Lubys stwierdził, że potem, gdy rząd Rosji zapewnił, iż sprzeda nam ropy naftowej tylko tyle, ile może, nasze stosunki nie powinny się skomplikować, jeżeli znajdziemy możliwości nabycia jej bezpośrednio w innych miejscach w Rosji. Takimi partnerami są Tatarstan, naczelny Tiumentia. Nie czekając dłużej, musimy podjąć z nimi negocjacje. Należy szukać ropy naftowej również na Zachodzie – przygotować się do przewozu jej przez Kłajpedę, chociaż jest to trudne, albo przez Ventspils. To bieda i wstyd, że już w trzecim roku odyskanej niepodległości nie przystępujemy do eksploatacji własnej ropy naftowej w Litwie Zachodniej i na morzu. Co powiemu naszemu społeczeństwu, gdy pewnego dnia użyjemy, że z tego samego szelfu bałtyckiego, w którym jest również nasza ropa naftowa, pompują ją szyby kalingradzkie!

Jeżeli chcemy prędzej przewiezć kryzys energetyczny, a jednocześnie również kryzys ogólnogospodarczy, trzeba gruntownie zmieniać pogląd na wiele rzeczy – musi zadołować oszczędności. Powinniśmy zrozumieć, że za wszystko trzeba nie tylko drogo, ale też w terminie płacić. Nie obejdziemy się również bez kredytów. Trzeba ich szukać nie tylko na Zachodzie. W sprawach tych miałem okazję rozmawiać w Moskwie z kierownikami Banku Państwowego Rosji. Okazuje się, że również tam uzyskalibyśmy kredyty. Trzeba tylko wykazywać więcej elastyczności, starać. To jest już sprawą bankowców. Podczas rozmów z Rosją w sprawie gazu przypomniałem nam: z Łotyszami i Estończykami łatwiej było im się dogadać, co też zrobiono wcześniej. Zapewne to nasza wina, że z sąsiadami w państwach bałtyckich zbyt niedostatecznie koordynujemy politykę gospodarczą. Jeżeli będziemy lepiej pracowali, umiejętniej prowadzili nasze sprawy, to przetrwamy. O tym wszyscy powinniśmy myśleć codziennie.

J. BAGDANSKIS,
kor. ELTA

Krótko

BAGOTA. W niedzielę wieczorem prezydent Kolumbii Cesar Gaviria ogłosił w całym kraju stan nadzwyczajny, starając się położyć tamę coraz silniejszemu atakom partyzantów lewicowych, poddało rząd Bogoty. Ogłoszono to po nadzwyczajnym posiedzeniu gabinetu ministrów, zwołanym po tym, gdy partyzanci ruchu marksistowskiego FARC podczas starcia w sobotę zastrzelili 26 policjantów. Ten dekret prezydenta przynajmniej rządowi szczególne pełnomocnictwa na następne 90 dni, m.in. prawo konfiskowania pieniędzy powstanców, używania z rabunku, handlu narkotykami i uprowadzenia ludzi.

MARSYLIA. Trzy osoby zginęły i 12 odniosło rany w wyniku serii wybuchów, jakie nastąpiły w poniedziałkowy rano w rafinerii pod Marsylią, należącej do francuskiej spółki naftowej „Total”. Blisko 300 strażaków przystąpiło do gaszenia pożarów, do zgerzenia się gazów, „przyczynia się” kat, uchodzący za uszkodzonych podczas wybuchów rurociągow.

JEROZOLIMA. W niedzielę wieczorem z Libanu Południowego wyruszone na północny Izrael 7 rakiet typu „Katusza”. Jak informują dziennikarze, którzy byli w tym rejonie, spowodowały one ograniczone pożary lasu. Ofiar nie ma. Nastąpiło to po kilku godzinach po tym, gdy samoloty izraelskie zaatakowały położoną w południowolibańskiej dolinie Bekaa bazę wojskową należącą do proirańskiej partii Hezbollah.

BEŁGRAD. Jak podała w niedzielę telewizja bełgradzka, siły zbrojne Belgradu przesłrzyły samoloty patrolowe NATO, nadzorujące realizację sankcji gospodarczych ONZ, żeby nie „wylały” w celach szpiegowskich w obszarze powietrzny Jugosławii.

(ELTA)

A. JAKOWLEW O M. GORBACZOWIE

Przebywając w Izraelu A. Jakowlew udzielił wywiadu ukazującemu się w języku rosyjskim tygodniku „Wiesi”. Na pytanie, czy M. Gorbaczow ma szansę powrotu do działalności politycznej, odpowiedział on: „Nie szansa nie ma. Ale też nie trzeba. Poważam polityków wystarczająco w historii jedna kartę. Druga karta zaś nie wiadomo dlaczego staje się następstwem. Uważam, że M. Gor-

baczow popełnił błąd, nie wciągając się w Sądzie Konstytucyjnym. Również nie należy krytykować obecny rząd. Można zaoponować: było piero co u władzy, więc nie było nie uczynił tak, jak zwykło się robić.”

Na podstawie komunikatu ITAR-TASS-ELTA 6 listopada

BUSH – REKTOREM YALLE

NEW HAVEN CONNECTICUT (AFP-ELTA). Alina Mater prezydenta USA George’a Busha na uniwersytecie Yalle zamierza wyierać nowego rektora. M.in. proponuje się kończącemu swą kadencję prezydentowi to stanowisko. „Tymczasem są to tylko projekty i pogłoski”, powiedziała przedstawicielka uniwersytetu Marth Matzke. „Jednakże było-

by dziwne, gdyby nikt nie zaproponował, jest on związany z uniwersytetem”. Komitet Yalle rozpatruje obecnie 300 kandydatów na rektora. Wśród nich jest gubernator Nowego Jorku Mario Cuomo oraz senator z Massachusetts Paul Tsongas. George Bush ukończył uniwersytet Yalle w 1948 roku.

„Lietuva” – dookoła świata

Jacht „Lietuva”, który na początku kwietnia podniósł żagle w Kłajpedzie, dotarł do Australii. Jego załogę po przyziemowaniu w Sydney serdecznie powitali miejscowi Litwini.

Wiosną minicy z żaglarstwa poznali „Lietuvę”, zrywając pomysłami startów w wielkiej regacie K. Kolumba, poświęconej 500 rocznicy odkrycia Ameryki. Załoga pod dowództwem kapitana S. Kudzevičiusa, nie zadowolonych sympatyków: chociaż w zawodach uczestniczyło kilkadziesiąt żaglowców z całego świata, to Kłajpedzianie sforsowali Atlantyk w swej grupie jachtów na drugiej pozycji, natomiast w punkcie ogólnym byli na ósmym miejscu. Po pomyślnym odpardzi ataków fal i wiatrów oceanicznych, liczący 16 lat jacht „Lietuva” korzystając z liberalnych przepisów regat międzynarodowych, postanowił po raz pierwszy w dziejach sportu opłynąć świat. W tej rekordowej podróży uczestniczą Kłajpedzianie S. Kudzevičius, R. Dargis, R. Ramanauskas, J. Limantas, G. Pilaitis, J. Gvazdaitis, A. Palsys i kowienycki I. Ivanauskas. Pierwszych pięciu członków załogi ma już doświadczenie w żeglowniu na oceanie,

trzy lata temu bowiem uczestniczyli w pierwszej wyprawie trzech litewskich jachtów do Kłajpedy.

W porcie Santa Cruz przy pomocy miejscowych Litwinów żeglarze wyciągnęli jacht z brzozy, przeprowadzili remont i smaczny. Po przebyciu Kłajpedy, Panamskiego wpłynęli do San Francisco. Tylko początkowo nie przeciwne wiatry utrudniały żeglęgę, ale później wiatr przychylny kierunkowi i jacht dobiegł bez trudu: przebył 180 mil morskich, 10 wiośni „Lietuva” pomyślnie przeprawiła w punkcie 100 stopni długości zachodniej opano przebyło ponad 18 tys. mil morskich.

W Australii żeglarze będą starali zregenerować siły i przyruchają jacht. Kadłub mocno już obrócił muszla, żagle się wtrząsnęły burzy. Próg Australii, z Sydney przez Ocean Indyjski żeglarze podjęli próbę dotarcia do Kapsztadu, wzdłuż wybrzeży Afryki popłyną w kierunku Europy. Planują portu macierzystego planują wiosną.

A. PILAITIS,
kor. ELTA

Na pogodę nie ma rady

Kaprysy pogody są rejestrowane w znanej księdze rekordów Guinnessa. Powiedzmy, największa różnica temperatur w skali Celsjusza wynosi 106,7 stopni. Za rejestrowano ją w Jakucji, gdzie nurozy osiągały 70 stopni, a latem odnotowano 36,7 stopnia ciepła. Natomiast najbardziej zimnym zamieszkatym miejscem jest Giniakom w tej Jakucji, gdzie zarejestrowano światowy rekord mrozu – 71,1 stopni poniżej 0. Syberia dźwierz prym też w wiecznej zimałinie. Przy północnych brzegach, rzeki Wilu osiąga ona głębokość 1370 metrów. A czy wiecie, że noc polarna jest najdłuższa na Biegunie Południowym – 186 dni z rzędu?

Najbardziej nasłonecznionym miejscem na Ziemi jest Sahara Wschodnia, gdzie słońce świeci ponad 4300 godzin rocznie. Rekord najcieplejszego miejsca należy do Zachodniej Australii, gdzie w 1946 r. w ciągu 333 dni średnia temperatura wynosiła 32,2 stopni. Tem też zarejestrowano najwyższą temperaturę na globie – 49,4 stopni gorąca. Niewątpliwie ale w najbliższej pustyni Australia wypełnie nie padają deszcze i stanowią ona pod tym względem rekordowo „suche miejsce” na świecie. Wysocka tam trwa już od 400 lat. Wyspy Hawajskie natomiast cierpią od nadmiaru wilgoci. Tu trapią przez cały rok – do 350 dni –

padają obfite deszcze. Najbardziej ulewny zanotowano 26 listopada 1970 r. w Gwadelupie. Wypadało 38,1 mm opadów na minutę.

Wiadomo, gdzie deszcze spadają najcięższe, tam też najcięższe burze. Według ich ilości rekord należy do wyspy Jawa w Indonezji. Grzmot grzmi tam do 100 razy rocznie. Największą ilość deszczu zauważono w USA – 9,4 mm. (Ciekawie, jak to zmierzono?) W Polonocze Wally w sierpniu 1979 r. zarejestrowano najdłuższą trwającą tęczę – ponad trzy godziny. Bardzo szybko litwy jest deszcz z gradem, szczególnie taki, jaki spadł w sierpniu 1958 r. w Anglii. Kawał kula gradowa ważyła około 141 g. Ale największą kulką około kilograma wagi – zanotowano w Bangladeszku.

SPORT

CIECINA NA IGRZYSKACH

W meksykańskim mieście Acapulco obradowało generalne zgromadzenie Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego. Na początek wysłuchano podsumowania Igrzysk Olimpijskich, jakie miały miejsce w roku 1992 w Albertville i Barcelonie. W centrum uwagi znalazły się natomiast kwestie przeciwdziałania przekształcaniu Igrzysk w „paradę gigantyzmu”. Służyć temu ma ograniczenie liczby dyscyplin oraz uczestników. Ustalono, że w roku 1994 połączymy zimowych baletów z Lillehammer ogólna liczba startujących nie powinna przekraczać 2000.

Lansowana przez barona P.

de Coubertina, a tak ładnie do niedawna brzmiała zasada „all games, all nations” (wszystkie narody, wszystkie sporty) zaczęła w więc wyraźnie brnąć w tch. Ciecina na Igrzyskach się poniekąd nieodwróciła, aczkolwiek rozlegają się głosy protestu, szczególnie krajów małych, które delegowały na Olimpiady swoich reprezentantów jedynie po to, aby ci startowali, skazani zawczasu na przegrana ze światowymi sportowymi potęgami.

Wiele emocji wywołała też prezentacja kandydatów na gospodarza letnich Igrzysk Olimpijskich w roku 2000. O ten zaszczyt ubiegają się Mediolan, Berlin, Manchester, Sydney, Stambuł i Taszkent. Ostateczna decyzja w tej sprawie zapadnie we wrześniu przyszłego roku.

MIEDZY NAMI, PIKARZAMI

W miniony piątek odbyło się losowanie piłkarskich europejskich pucharów. W najbardziej prestiżowych Pucharze Mistrzów 8 drużyn, jakie pozostały na planie boju, zostało zgodnie z regułami podzielonych na dwie grupy, w których każdy zmierzy się z każdym i ich zwycięzcy wiosną przyszłego roku wystąpią w finale.

Z woli losu grupy „A” utworzą: „Olympique” z Marsylii, CSKA Moskwa, „Glasgow Rangers”, FC Brugge, a grupa „B” – PSV Eindhoven, AC Milan, FC Porto i pogromca potęg „Lecha” w 1/8 finału IFK Goteborg.

Jeszcze w tym roku odbędzie się pierwsze rundy: 25 listopada i 9 grudnia.

Rozlosowano też pary ćwierćfinałowe Pucharu Zdobywców Pucharów i 1/8 finału Pucharu UEFA. W pierwszym meksykański „Spartak” będzie miał za rywala „Feyenoord” Rotterdam, a w Pucharze UEFA meksykański „Dynamo” zagra z „Benficą” Lizbona. Mecze ćwierćfinałowe w Pucharze Zdobywców Pucharów rozegrane zostaną już w roku przyszłym, a jednak startując w Pucharze UEFA w 1/8 finału wystąpią 25 listopada i 9 grudnia br.

Do biegnie końca piłkarskie mistrzostwa Rosji. O ile los „Złota” i „Srebra” rozstrzygnęły się już przed ostatnią kolejką, o tyle posiadacze brązowych kruszców zostali wyłonieni w miniony weekend. Przypadły one piłkarzom moskiewskiego „Dyna-

mo” po jego zwycięstwie nad „Asmarem”.

Efektownie zakończył wyjazd moskiewski „Spartak” w randze mistrza rozgromił w srebrnych medalistów – drużynę „Spartaka” z Władystawki 5:0. Warto dodać, że „Spartak” nie zasnął gorczych potów przez 18 kolejek.

Niebawem na polskim znajduje się piłkarska ekipa z Polski. Po 15 kolejkach zmienna lidera. Promocja „Lech” musiał ustąpić pozycji na ŁKS-owi, który wpisał kolejne dwa punkty po zwycięstwie nad biłostocką „Agonią” 2:1. Na koncie ŁKS 24 punkty. „Lech” i Łódźki „Widzew” są o punkt mniej.

Kradną wszystko, co się da

Rozmowa ze starszym komisarzem
komisariatu policji rejonu wileńskiego
Mieczysławem POPLAWSKIM

— Panie komisarzu, pracuje Pan w rejonie już prawie trzy lata. Kiedy zaczął Pan sześcioletni kurs, pochodził Pan z Wileńskiego, więc nikt nie jest zorientowany w lokalnej sytuacji? Proszę powiedzieć, jakich najwięcej dokonuje się na wsi obecnie wykroczeń prawnych, czym je można wytłumaczyć?

ma odpowiadać przed sądem.

Poważne straty poniosła Szkoła Rolnicza w Bukiskach. Skradziono tu 10 worków cukru, 2 worki maki, inne artykuły spożywcze, magneton z kolumnkami z szafy pancerner — 70 tys. talonów. Mówi się, że okazja czyni złodzieja, czyli kradnie się wszystko, co jest źle strzeżone. Tak się stało w gospodarstwie „Kabizkes” z magazynu we wsi Serwiedziński wyniesiono 650 kg ziarna, wartości 13 tys. talonów, nieco później z przechowalni w tej samej wsi wywieziono około tony ziemniaków. W październiku w tymże gospodarstwie zniknęło 19 silników elektrycznych wartości 166.500 tal. To są straty tylko w okresie września-października jednego gospodarstwa gospodarki. Podejrzanych o kradzieże ziarna i ziemniaków zatrzymano. Są to Henryk P. (1970 r. ur.) już skazany za kradzieże, a także Czesław W. (1960 r. ur.). Gorzej, że co do zniknięcia silników, podejrzani są trzej niepełnoletni chłopcy, uczniowie szkoły średniej. Niepokój szczególnie ogarnia, że tak smiało do kradzieży oraz innych wykroczeń przystępują młodociani. Nie chce się powtarzać tradycyjnych pytań: „Kto temu winien? Rodzice, szkoła, społeczeństwo?” Bo jasne jest, że wszyscy razem, ale każdy przypadkiem ma też swoje indywidualne zabarwienie. Jeden, wykojony osobnik, namawia innych, ku ich łatwym zarobkom. Czasami dorosły popycha zieloną młodzież na przestępczą drogę...

— Panie komisarzu. Popularny jest obecnie temat w prasie — mafia, istnieje czy nie? Czy ustrzeż się jej rejon wileński?

— Owszem, dużo się mówi i pisze o tym, ale faktycznie zagadnienie zorganizowanej przestępczości nie jest dos-

konale poznane przez naszych kryminalistów. Zresztą dla Litwy jest to zjawisko mniej znane. Ostatnie dwa-trzy lata przyniosły falę przestępstw, których mogli dokonać tylko dobrze zorganizowany świat przestępczy. Policja zatrzymała wielu ta-

Na tematy praworządności

kich „działaczy”, ale tam ich szybko odbudowują swoje struktury. Należy przynajmniej, że bardziej skuteczną walkę ze zorganizowaną, grupową przestępczością hamują te przestarzałe normy prawne. Jasne jest, że odchodzi do przeszłości samotny złodziej, który chociaż działa przebiegle, w końcu jednak wpada. Przestępstw dokonuje się w sposób przemysłowy, grupa. Gdy w Niemczech 22 października obrabowano duży sklep nr 104 (przeplawiano zawiasy u drzwi), to jasne, że działało tu kilka osób. Skradziono dwa duże regały, telewizor, komplet miękkich mebli „Bite”, aparat telefoniczny, sejf, w którym było 100 tys. talonów. Śledztwo, jeśli jest sprawnie prowadzone, zazwyczaj dochodzi po nitce do kłębka...

— Mówiliśmy o wykroczeniach przeciwko prawu, które chociaż wyrządzają ogromne szkody społeczeństwu, to jednak nie zagrażają życia ludzi. Ale zdarzają się inne rzeczy, straszniejsze.

— Tak, morderstwa też nie są rzadkością. To

rodzaj przestępstwa, który może być popełniony tylko umyślnie i grozi za nie kara śmierci lub długoterminowa kara więzienia. W naszym rejonie miała miejsce ponad dwa miesiące temu zbrodnia, której długo nie da się zapomnieć. Pisano o tym w prasie. Było to we wsi Grygajcie, w rodzinie Gagarinów. Tym okropniejsza, że dokonał jej 14-letni wyrostek. Pochodzi on z rodziny, w której matka i ojciec są pijakami. Widać niejedno. Na jego oczach działo się wszystko. Ale żeby własna sześcioletnia siostra zgwałciła, zamęczyć i wziąć do błotnistej sadzawki — to przechodzi ludzkie pojęcie. Jak też to, że babcia w ogóle nie szukała zaginionej wnuczki, nie upominała się o nią, dopiero po kilku dniach wszystko wyszło na jaw. Niepełnoletni zabójca jest pod strażą.

Prawie codziennie na terenie rejonu znajdujemy zwłoki ludzi, których śmierć nastąpiła nie w wyniku umyślnego napadu czy użycia siły, lecz z innych powodów, w tym też zatrucia alkoholowego. Samogoniarstwo jakby nieco ustępuje. Rywalizuje teraz z krzakówką spirytus. Nie ten butelkowany, oficjalnie sprzedawany w sklepach, lecz tzw. techniczny, który transportuje się na Litwę całymi cysternami, nie podlega on bowiem ocenie. Stał się on łatwo dostępny. Ludzie go kupują, bo taniej. Jest on szkodliwy, a w dużych ilościach może spowodować najpierw mocne osłabienie wzroku, wręcz zatrucie całego organizmu, powodujące śmierć.

— Mówimy ciągle o zjawiskach negatywnych. Chciałoby się usłyszeć o czymś, co wzbudziło pozytywne emocje, o czym mówił pan z przyjemnością.

— Z przyjemnością wspominać wizytę w naszym rejonowym wydziale ministra spraw wewnętrznych RP Andrzeja Milczanowskiego wraz z głównym komisarzem policji, zastępcą ministra spraw wewnętrznych Republiki Litewskiej Petrasem Liubertasem. Z polskiej strony naszymi gośćmi byli też Zdzisław Centkowski, zast. głównego komendanta policji RP oraz Tadeusz Serwatko, szef białostockiej policji. Brali udział w pierwszym odrodzonym święcie policji litewskiej i wyrazili chęć spotkania się z nami. Pokazaliśmy nasze zaplecze techniczne. Nie jest ono tak biedne. Nasze komputery są połączone do ogólnego systemu komputerowego MSW, mamy dobrą łączność z całą republiką, nasz tabor samochodowy też się zwiększył. Mówiliśmy z gościem o

tym, jak pracuje cały wydział, policyjne posterunki. W policji rejonu jest zatrudnionych wielu Polaków. Goście widząc w wydziale napisy w języku polskim, zainteresowali się, czy z polską ludnością w terenie, nasi pracownicy służbowo rozmawiają w języku ojczystym. Dla nas jest to oczywiste. Większość pracowników pochodzi z rejonu, więc zna i używa w miarę potrzeby polski, litewski, rosyjski. Z polskimi kolegami po fachu rozmawialiśmy o zagadnieniach profesjonalnych, o kwestiach wykrywalności przestępstw. Pod tym względem można poczytać się u nich...

— Ludność jest zadowolona z rozmachem przestępczości. Często się słyszy zarzuty — co robi policja? Wszyscy czegoś się boją. Co pan o tym sądzi?

— Wiem, że ludzie mają do policji wiele pretensji. Częściowo słusznych. Jedno tylko powiem: nie należy się bać. W przeciwnym razie byłyby złodziejszaki stały się bezczelne i agresywne. Mamy w rejonie niejedną przypadłość, gdy mieszkańcy wsi wspólnym wysiłkiem zatrzymali wielu podejrzanym o przyszkolili i oddali ich na posterunek policji. Nasz rejon jako stołeczny jest może szczególnie trudnym rewirem. W tym roku udało się nam jednak zatrzymać sprawców wszystkich ciężkich przestępstw, postawić przed sądem recydywistów oraz ostrzeżać złodziei. Sądzę, że dzięki wysiłkom policji, przeciwdziałaniu społeczeństwa i nowym, bardziej doskonałym ustawom nastąpi przełom: skuteczniej będzie się zwalczać przestępczość i karać przestępców.

— Życzę sukcesu. Dziękuję za rozmowę.

Jadwiga PODMOSTKO

Oświadczenie Vagnoriusa

ELTA otrzymała oświadczenie deputowanego do Rady Najwyższej Republiki Litewskiej Gediminas Vagnoriusa, w którym były premier zaprzecza podjęcie w kilku programach telewizji rosyjskiej nie odpowiadającej rzeczywistości informacji, jakoby kierowany przez rząd Republiki Litewskiej, zobowiązał prywatne przedsiębiorstwo do zakupu broni.

Rząd Republiki Litewskiej udzielił pełnomocnictw do prowadzenia rozmów z odpowiednimi resortami Federacji Rosyjskiej i nabawił w razie potrzeby uzbrojenia od zakładów zbrojeniowych wyłącznie dla Ministerstwa Ochrony Kraju Republiki Litewskiej i zaspokojenia tylko minimalnych potrzeb paramilitarnych struktur tego ministerstwa, głosi oświadczenie. Takich pełnomocnictw i zezwoleń w imieniu rządu nie udzielono ani prywatnym osobom, ani przedsiębiorstwom komercyjnym. Jeżeli takich niepodpisanych pełnomocnictw udzielił urzędnik Ministerstwa Ochrony Kraju lub jakiegokolwiek innego, to powinni oni ponieść odpowiedzialność w trybie ustalonym przez ustawę, podkreśla Gediminas Vagnorius.

(ELTA)

Na Litwie jest 2 tysiące firm turystycznych

Większość z nich para się tym turystyką komercyjną: dwa dni w Słabule, trzy — w Turysty. W sali konferencyjnej hotelu „Litwa” odbyła się konferencja członków Litewskiego Stow. Ochrony Kraju, Turystyki. Z krótkim referatem wystąpił dyrektor Państwowej Wyższej Szkoły Turystyki w Ewidzie. Powiedział on, że na Litwie jest obecnie około dwóch tysięcy firm turystycznych, ale tylko 71 z nich należy do Stowarzyszenia. Pozostałe są niezrzeszone. Wszelkie turystyczne działania na wysokości zadania musi to mówić bardzo konkretnie o wprowadzeniu kon-

cesji i dokonaniu atestacji w turystyce. Przewiduje się również stworzenie bazy informacyjnej wspólnie z Departamentem Statystyki, ministerstwami Budownictwa i Urbanistyki oraz Ochrony Kraju.

W najbliższym czasie została stworzona grupa do spraw opracowania projektu programu rozwoju turystyki. Grupa ta, składająca się z 15-20 specjalistów poszczególnych dziedzin, opracuje dane o stanie litewskiej turystyki, ilości baz, środków transportu, wyznaczy priorytety asygnować w infrastrukturę, stworzy model ekonomicznej bazy reklamowej i informacyjnej. Mając taki program mo-

żna będzie rozpocząć działalność praktyczną.

Na konferencji poinformowano obecnych o najbliższych targach turystycznych. Odbędzie się one w Lipku, Mediolanie, Madrycie i w największe — w Berlinie. Na targach można będzie nawiązać wiele pożytecznych kontaktów, dokonać transakcji wymiennych.

Przedstawiciel Kanadyjskiej Służby Usługowej na Litwę G. Konstevicius powiedział, że trudno jest mówić dziś o rozwoju turystyki, jeżeli jednej firmy są państwowe, inne — prywatne, trudno zorganizować jakieś szkolenie specjalistów, nie

mając godziwej bazy turystycznej. Dopóki turystyka nie przejdzie całkowicie na tory prywatyzacji — nie można będzie jej efektywnie rozwijać.

Na konferencji poruszono problem produkcji upominków dla turystów. Jak wyjaśnił specjalista, największym popytem cieszą się obecnie upominki i pamiątki z bursztynu, lnu oraz obraby.

W związku z rezygnacją ze stanowiska dotychczasowego prezesa Litewskiego Stowarzyszenia ds. Turystyki R. Valgauskasa, wybrano nowy zarząd.

Barbara ZNAJDZIŁOWSKA

Wilno domów indywidualnych

Patrząc na te wspaniałe wille, które utrwalił na zdjęciu nasz fotoreporter Walery Charin, wielu z nas ogarnia dziwne uczucie — nie, nie zazdrości, a wręcz zdumienie i niedowierzanie, że takie pałace powstają dziś, kiedy większość mieszkańców zaledwie wiąże koniec z końcem. Nie sugerujemy by-

najmniej, że każdy właściciel zbudował je za nieuczciwe pieniądze, bo doskonale zdajemy sprawę, że są ludzie, którzy dziesiątek lat nie byli na urlopie, po pracy biegają tu, soboty i niedziele spędzają na budowie. Mają ogromną pasję — mieć swój dom. Nie trzeba być obłudnym, że ktokolwiek by się

odmówił od własnego domu, ale jesteśmy bardzo biedni — i nie wszystkich nas stać nawet na skromne 9 m², a gdzieś tam na takie wille jak w Baltupiai. Ale mimo to współpracujące Wilno — to też nowe dzielnice indywidualne, zarówno tu, na zdjęciu, jak też w pobliżu Zielonych Jezior, w Nowej Wilejce, Zujnach i in.

Inf. wł.

Na Igarce Polacy i Litwini trzymają się razem

NASZE WYWIADY

„Sanryša” — jest to Litewska Wspólnota Europy Środkowej i Krajów Wschodnich. Powstała przed trzema laty. Jej prezesem został Alfonsas AUGULIS, zastępcą przewodniczącego państwowej komisji problemów regionalnych. Dzisiaj rozmawiam z prezesem o działalności Wspólnoty.

— Czyim pomysłem było utworzenie tej organizacji?

— Moim. Pochodzę z litewskiej wioski Gierwiaty na Białorusi. Sporo nas stamtąd przeniosło się do Wilna. Zaproponowałem utworzyć Gierwiacki Klub. Chcieliśmy być razem podczas świąt narodowych i takich, jak Boże Narodzenie, Wielkanoc. We wtorki urządzaliśmy taneczne kółka. Przychodzili do nas nie tylko Litwini z Gierwiat ale też z Wionian, Michaliszek, Mielmisi i mamy jedno credo: masz być z naszych stron.

— Czy tym kieruje się też „Sanryša”?

— „Sanrvša” — to inaczej łączność z Litwą. Nie jesteśmy organizacją ogólnoswiatową, jak np. „Wspólnota Polska”. Działamy tylko na Wschód. Chcemy pomagać mieszkańcom republik byłego bolszewizmu. Tym, którzy pochodzą z Litwy, czy po prostu mają do niej sentyment. Niekoniecznie muszą być Litwinami. Jedynym warunkiem jest uznanie przez nich wolnego Państwa Litewskiego.

— Wszelkie odchylenia nacjonalistyczne są więc wam obce?

— Z całą pewnością. Na początku chciano z naszej

Wspólnoty robić politykę. Nie daliśmy się. Posłaliśmy nawet na konflikt. W wyniku politykierzy usunęli się. Do zarządu weszli reprezentanci wszystkich wspólnot litewskich na terenie byłego Związku. Obecnie jest ich osiemnaście.

— Jak wyglądają te kontakty między wspólnotami?

— Trzy razy do roku mamy posiedzenia zarządu. Rozmawiamy wtedy o naszych potrzebach. Chcemy, żeby wszędzie, gdzie to jest niezbędne, docierała wiadomość z Litwy. Żeby nasi rodacy na Syberii, czy gdziekolwiek indziej mieli dostęp do prasy litewskiej. Przesyłamy podręczniki języka litewskiego, pomagamy znaleźć nauczycieli lituanistów do pracy na tamtych terenach. Organizujemy dla chętnych wycieczki na Litwę.

— Porozmawiajmy o Syberii. Mieszka tam też przecież sporo Polaków, urodzonych na Litwie. Czy im również dostarczacie polskie gazety z Litwy?

— Nie leży to w naszej gestii. Ale jeżeli otrzymujemy listy z prośbą o odszukanie rodziny, na przykład, czy z prośbą o samouczek języka polskiego, staramy się pomóc. Nie chcemy dzielić ludzi ze

względem na ich narodowość. Człowieka określamy jedynie dobre lub złe uczynki. Z drugiej strony — każda narodowość chcemy, uszanować. Każdego sąsiada. Bo z nim trzeba nam żyć. Pamiętam, jak pewnego razu jechaliśmy przez całą Polskę. Przez Częstochowę, Bydgoszcz... I nikt się od nas nie odwrócił. Nikt nie wykrywał się: „A, to ci Litwini!”. Pamiętam, w Bydgoszczy zwykli przechodzić pomogli nam załatwić nocleg w polskich domach, podczas gdy szliśmy się do snu w autobusie.

— Jest Pan zdania, że dzieli nas przede wszystkim polityka?

— Tak. Byłem na Igarce na Syberii. Widziałem parę tysięcy grobów Litwinów i Polaków. Znajdują się obok siebie. Upamiętnione są jednakowymi katolikami krzyżami. Wszelkich przyjmuje jednako.

— Kiedyś jechaliśmy po obwodzie iruckim na Syberii. Spotykaliśmy tam też Litwinów. Dla nich liczyło się tylko jedno, że przyjechaliam z Litwy. To, że jestem Polką, już nie miało znaczenia.

— Miłość do kraju urodzenia. Zauważyłem to na Igarce. Polacy i Litwini trzymają się razem, bo są zesłani z Litwy. Do Kraju Krasnojarskiego natomiast Litwini i Polacy oddzielnie byli zesłani.

(Dokończenie na str. 7)

Podatek za ziemię własną i dzierżawioną

Mamy już ustawę Republiki Litewskiej o podatku gruntownym. uchwały rządowe, ustalające tryb opłaty podatków gruntownych, ulgi i inne warunki.

W tym roku wszyscy korzystający z ziemi mieszkańcy, z wyjątkiem dzierżawców, będą płacić podatek. W roku następnym i przyszłych latach podatek gruntowny będą płaciły osoby, które skorzystają z prawa reperywacji ziemi. Innymi słowy, właściciele ziemi będą płacić podatek gruntowny, a dzierżawcy ziemi państwowej będą płacić za ziemię podatek dzierżawny.

Roczny podatek gruntowny wynosi 1,5 proc. ceny ziemi, a wysokość podatku dzierżawnego za ziemię — 6 proc. ceny ziemi. W roku bieżącym i przyszłym będą stosowane ulgowe taryfy podatku dzierżawnego za ziemię. Przedsiębiorstwa, instytucje organizacje za ziemię o przeznaczeniu rolniczym w tym roku będą płaciły 1,5 proc., a za ziemię o przeznaczeniu nie rolniczym — 3 procentowy podatek za dzierżawę ziemi. Poczynając od roku 1994 wysokość tego podatku wyniesie 6 proc. ceny dzierżawionej ziemi.

Mieszkańcy, którzy nie zdobyli prawa własności na ziemię, w 1993 r. za działki ziemi, przydzielone pod gospodarstwo indywidualne i dla podziału służbowego będą płacić podatek dzierżawny za ziemię, równy podatkowi gruntownemu, czyli 1,5 proc. ceny ziemi. W innych przypadkach wysokość podatku dzierżawnego stanowić będzie 3 proc. ceny ziemi. Od 1994 r. mieszkańcy będą już płacić podatek dzierżawny w wysokości 6 proc.

Za działki wynajęte pod budowę domów mieszkalnych, mieszkańcy w latach 1992—1995 będą płacić podatek dzierżawny w wysokości 3 proc.

Cenę ziemi, według której nalicza się podatki, ustalają specjaliści zagospodarowania terenu. Zależy ona od wielu czynników z uwagi na główne docelowe przeznaczenie ziemi — o przeznaczeniu rolniczym, ziemia leśna itp. Ważnym czynnikiem jest charakter użytkowania ziemi — użytki rolne, inne użytki, wody, ziemia nieużytkowana. Również wydajność ziemi, jej lokalizacja, ograniczenia w użytkowaniu ziemi i działalności gospodarczej, potencjał socjalno-produkcyjny zurbanizowanych terenów, zanieczyszczenie środowiska, urbanistyczno-ekologiczna i rekreacyjno-ekologiczna ocena ziemi.

Podatki za parcele, nabyte na aukcji, pobiera się według ceny aukcyjnej.

Przewiduje się znaczne ulgi w podatku gruntownym.

Na trzy lata od podatku gruntownego całkowicie zwalnia się gospodarzy. Zwalnia się również właścicieli ziemi

— inwalidów grup pierwszej i drugiej, rencistów z tytułu wieku oraz dzieci niepełnosprawnych w rodzinach powojennych właścicieli na początku okresu podatkowego po tam ma osób zdolnych do pracy i stanowiąca ich własność działka nie przekracza wysokości nieopodatkowanych terenów należących przez samorządową radę miejską i rejonową. Ulgi te stosuje się wobec uczniów i studentów wyższych uczelni, których nie zalicza się do osób zdolnych do pracy.

Analogiczne ulgi przysługują też dzierżawcom ziemi. Ponadto rady samorządowe kosztem własnego budżetu mają prawo zmniejszyć podatek gruntowny lub całkowicie od niego zwolnić.

Całkowicie lub częściowo podatek gruntowny i za dzierżawę ziemi nie pobiera się za ziemię znajdującą się pod ochroną, ziemię zabudowaną historycznymi i kulturowymi, jak też ziemię o specjalnym przeznaczeniu. Do takich zalicza się ziemię pasów ochronnych nad brzegami zbiorników wodnych, państwowych linii kolejowych, obiektów oraz urządzeń specjalnego przeznaczenia oraz ich stref ochrony sanitarnej, ziemi państwowych dróg samochodowych, lotnisk, służb kierowania lotami, wyposażenia bezpiecznej żeglugi, jak też ziemię zajęłą przez kościoły, podwórka kościelne, boiska, bazy sportowe, obiekty ochrony przyrody, terytoria oczyszczalni ścieków w miastach i osiedlach itp.

W tym roku podatki gruntowne nalicza się od obszarów ziemi, przydzielonych do 1 lipca. Za działki ziemi, wydzielone po 1 lipca podatek dzierżawny pobiera się wtedy, jeśli ziemia została wydzielona nie dla potrzeb produkcji rolnej.

Podatki dla ludności naliczają pracownicy państwowych inspekcji podatkowych, przedsiębiorstwa, instytucje i organizacje powinny to uczynić same.

Terminy opłaty ustalają samorządy miejskie i rejonowe. W przypadku nieopłacenia w czasie podatków za każdy dzień opóźnienia pobiera się 0,5 procent niewpłaconej w czasie sumy.

Podatek gruntowny i za dzierżawę ziemi nie jest jeszcze dobrze znany właścicielom ziemi bądź jej dzierżawcom. Mogą powstać niekorzystne sytuacje, niejasności. Konsultacji w tej sprawie udziela rejonowe i miejskie państwowe inspekcje podatkowe. Można też zwrócić się do departamentu podatków metodologii ich obliczania przy Ministerstwie Finansów, do wydziałów podatkowych ludności.

Marijona VARNECKIENE
rzecznik prasowy
Ministerstwa Finansów

KONFERENCJA „MOJE WILNO”

Piękną imprezę zainicjował wydział szkół mniejszości narodowych Ministerstwa Kultury i Oświaty RL konferencję dla uczniów pt. „Moje Wilno”. Konferencja przewidziana jest na 13—15 listopada, jednakże młodzież szkolna już się do tej pracy włączyła, pisząc prace pisemne o Wilnie. Od wieków w tym mieście ściśle się przeplatały kultura polska, litewska, żydowska. 13 listopada w ministerstwie odbędzie się podsumowanie wyników konkursu pismennego, w którym udział wzięli młodzież ze szkół litewskich,

polskich, rosyjskich, żydowskiej szkoły im. Szalom Aleicheama. Odbędzie się wycieczki po mieście, spotkania, wystawy, referaty. Będą również goście z Polski.

Tym, którzy zdecydują wziąć udział w tej akcji, czekać — bo tak się zapowiada — konferencję podamy dokładny program trzeciego jej dnia, 15 listopada.

12.00. Dom Nauczyciela, Wileńska Sztuka.

Chrześcijaństwo a dzień dzisiejszy.

Arcybiskup Cerkwi Prawosławnej.

wnej Wilna i Litwy Chryzostom.

Wilno — Jeruzalem litewskie
Roza Bielauskienė,
Krzysztof Chyżewski.

Wilno — słowo i imię
Vaidotas Daunys.

Kultura polska w Wilnie
Romuald Mieczkowski.

Wilno — wiza miasta kultury
Arvydas Juozaitis.

Zapraszamy na tę imprezę nie tylko młodzież. 14 listopada o godz. 14 odbędzie się spotkanie Polaków pod Ostrą Bramą, następnie o 16 wszyscy spotkają się w archikatedrze.

Inf. wł.

Gdy się mieszka w bursie

m. Wilno

0 emigracji

Czesław i Janina M.

Podanie o emigracji należy

Antoni KWIATKOWSKI,
prawnik

„Rozumowaliśmy kategoriami romantyzmu litewskiego...”

Warszawa, 10 maja 1919

dla pełniącego obowiązki
Sekretarza Stanu

Szanowny Panie,

Hugh GIBSON

POUFNE

łącza się z nami (...słowa nie-

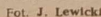
Zapytałem Marszałka, jakie

Marszałek mówił o katolicyzmie narodu litewskiego jako o wielkiej sile prowadzącej do dobra, jeśli zostanie należycie wykorzystana. Powiedział, że Papież mógłby zrobić dla Litwy dużo więcej niż wielkie mocarstwa i że rozważa teraz jak najlepiej przedstawić tę sprawę uwadze Papieża...

• • •

ZŁOŻY SIĘ WIENCE I KWIATY

Główny Związeku Polaków na Litwie zaprasza wilnian na cmentarz Rossa na godzinę trzecią dla wzięcia udziału.

ZATWIERDZONO UCHWAŁĄ RZĄDU REPUBLIKI
LITEWSKIEJ Nr 704 Z 25 WRZESNIA 1992 R.

Tryb ustalania taryf czynszów za pomieszczenie mieszkalne samorządów

Część ogólna

1. Opłatę czynszową za pomieszczenie mieszkalne należące do samorządów stanowi podatek za użytkowany kapitał państwowy (fundusz mieszkaniowy), wydatki na eksploatację funduszu mieszkaniowego i normatywne potrącenia amortyzacyjne na remont kapitału budynków (z wyjątkiem kompleksowego remontu kapitałowego, rekonstrukcji, modernizacji).

2. Taryfy opłat czynszowych za pomieszczenia mieszkalne należące do samorządów zatwierdzają zarządy miejskie (rejonowe) uwzględniając zróżnicowaną strukturę oraz stan funduszu mieszkaniowego w miastach i osiedlach, niejednakość wydatków na jego eksploatację oraz inne warunki. Taryfy te są stosowane przy wynajmowaniu należących do samorządów pomieszczeń mieszkalnych na terytorium odpowiedniego miasta (rejonu).

Taryfy opłat czynszowych za należące do samorządów pomieszczenia mieszkalne mogą być precyzowane z uwzględnieniem ustalonego przez rząd Republiki Litewskiej współczynnika indeksowania cen i taryf, jak też przeznaczone i zatwierdzone w ustalonym trybie.

3. Właścicieli sprywatyzowanych i spółdzielczych domów mieszkalnych, mieszkań płacić tylko za konserwację budynku i jego systemów inżynierskich (wydatki eksploatacyjne).

4. Wszyscy wynajemcy i właściciele domów mieszkalnych, mieszkań płacić za korzystanie z usług łączności i komunalnych.

Struktura i obliczanie taryf opłat czynszowej za pomieszczenie mieszkalne samorządów

5. Realizując reformę ekonomiczną gospodarki Republiki Litewskiej opłatę czynszową na należące do samorządów pomieszczenia mieszkalne opiera się na całkowitej zasadzie opłacania wydatków gospodarki mieszkaniowej. Wysokość opłaty czynszowej ustala się z uwzględnieniem wydatków na obsługę i remont wynajmowanego funduszu mieszkaniowego, a od 1 stycznia 1993 r. również wysokości procentów za korzystanie z kapitału państwowego, jakim jest fundusz mieszkaniowy samorządów.

6. Taryfy opłat czynszowej pomieszczeń mieszkalnych należących do samorządów jest opłatą za jeden metr kwadratowy powierzchni ogólnej (użytecznej) za miesiąc. Oblicza się ją przez podzielenie średnich ogólnych rocznych wydatków funduszu mieszkaniowego (wliczając wysokość minimalnego ryzyka) przez powierzchnię ogólną (użyteczną) wynajmowanych pomieszczeń mieszkalnych i przez 12 miesięcy (zależnie od niniejszego trybu).

Jeżeli w domach mieszkalnych są wynajmowane pomieszczenia niemieszkalne, to wszystkie obliczone roczne wydatki dzieli się między wynajemców pomieszczeń mieszkalnych i niemieszkalnych z uwzględnieniem powierzchni lokali.

7. Wydatki na eksploatację funduszu mieszkaniowego obliczane są tylko dla tej części działalności (osobistej działalności gospodarki mieszkaniowej), która związana jest z eksploatacją wynajmowanych pomieszczeń mieszkalnych (według objętości prac), z uwzględnieniem tego, że do tych wydatków nie zalicza się:

7.1. ustalając taryfę opłaty czynszowej wydatków związanych z obsługą prywatyzowanych i innych pomieszczeń eksploatowanych zgodnie z osobnymi umowami;

7.2. wydatków na remont mieszkania, jak też na remont i wy-

mianę istniejącego w nim wyposażenia inżynierskiego.

8. Wydatki na remont kapitału funduszu mieszkaniowego oblicza się na podstawie zatwierdzonych przez rząd Republiki Litewskiej podatkowych normatywów potrąceń amortyzacyjnych środków trwałych, uwzględniając strukturę funduszu mieszkaniowego zgodnie z grupą kapitałowości.

9. Odsetki za korzystanie z kapitału państwowego, na który składa się fundusz mieszkaniowy samorządów, oblicza się w trybie ustalonym przez rząd Republiki Litewskiej.

10. Przy obliczaniu taryfy opłat czynszowej rentowność przedsiębiorstw, instytucji, organizacji, eksploatujących fundusz mieszkaniowy nie może przekraczać 5 proc. wydatków na eksploatację i remont kapitału funduszu mieszkaniowego, po odliczeniu wydatków na remont i inne roboty, prowadzone sposobem wykonawczym.

Korygowanie taryf opłat czynszowej za pomieszczenia mieszkalne samorządów

11. Z uwagi na to, że stan należący do samorządów funduszu mieszkaniowego, jego wyposażenie inżynierskie i jakość pomieszczeń mieszkalnych są różne, a zatem różnią się warunki życia wynajemców oraz wydatki na eksploatację funduszu mieszkaniowego, taryfy opłaty czynszowej obniża się (w procentach), jeżeli:

nie ma wodociągu — 4;
nie ma kanalizacji — 4;
nie ma wody gorącej — 5;
nie ma centralnego ogrzewania — 8;

nie ma gazu ziemnego albo kucharki elektrycznej — 6;
mieszkanie znajduje się w suterenie — 10;
mieszkanie znajduje się na poddaszu — 8;

mieszkanie ze wspólną kuchnią — 15;
dom, mieszkanie awaryjne — 10.

Opłaty za usługi komunalne

12. Lokatorzy pomieszczeń mieszkalnych należących do samorządów za korzystanie z usług komunalnych i łączności płacić zależnie od:

12.1. faktycznego zużycia — za energię elektryczną;

12.2. od ogrzewania ogólnej powierzchni oddajmowanych pomieszczeń w sezonie ogrzewczym — za ogrzewanie pomieszczeń;

12.3. liczby mieszkańców — za dostarczanie wody i za kanalizację, gorącą wodę, gaz, windę, wywóz śmieci i fekali, oświetlenie pomieszczeń ogólnego użytku (schodów, piwnic) i ich sprzątanie (można zrezygnować z usług sprzątań schodów, piwnic, gdy wszyscy mieszkańcy klatki schodowej lub domu porozumieją się w tej sprawie pisemnie). Dla dzieci w wieku przedszkolnym opłaty za korzystanie z windy nie nalicza się;

12.4. przyłączonych abonentów — za łączność radiową i telefoniczną, zbiorowe anteny telewizyjne.

13. Opłata za świadczone usługi, których rozmiar ustala się zależnie od liczby mieszkańców, obliczana jest nie tylko dla członków rodziny wynajemcy, ale też sublokatorów i osób mieszkających tymczasowo.

14. Mieszkańcy, trzymający psy i koty, za korzystanie z wody zimnej i gorącej, kanalizację i gaz płacić czwartą część wysokości ustalonej za te usługi taryfy opłaty za każde zwierzę.

15. Opłaty wyszczególnione w punktach 12—14 niniejszych przepisów uiszczane są według cen i taryf zatwierdzonych w ustalonym trybie.

16. Przedsiębiorstwa, instytucje, organizacje eksploatujące należące do samorządów pomieszczenia mieszkalne powinny co kwartał przeliczać opłaty za ogrzewanie pomieszczeń, dostawy wody i kanalizację, gorącą wodę, oświetlenie pomieszczeń ogólnego użytku oraz korzystanie z windy zgodnie z faktycznymi wydatkami na każdy dom mieszkalny. Jeżeli mieszkańcy zaistalowali w ustalonym trybie zarejestrowane przyrządy ewidencji korzystania z wody zimnej i gorącej oraz gazu, to opłatę za te usługi wnoszą się zgodnie z danymi przyrządów pomiarowych.

Tryb uiszczania opłaty czynszowej i opłaty za usługi

17. Wysokość opłaty czynszowej za należące do samorządów pomieszczenia mieszkalne oraz wysokość opłat za usługi wskazuje się w ogólnych księzkach rozliczeniowych mieszkańców, jak też w innym trybie ustalonym przez rząd Republiki Litewskiej i samorządy miejskie (rejonowe).

18. Opłatę czynszową za należące do samorządów pomieszczenia mieszkalne oraz opłatę za usługi wynajemca powinien płacić co miesiąc, nie później niż 10 następnego miesiąca. W tym przypadku, gdy 10 dzień miesiąca jest dniem wolnym od pracy, opłatę wnoszą się nie później jak w następnym dniu pracy po nim. W przypadku opóźnienia opłat zalicza się kary — 0,4 proc. za każdy dzień zwłoki.

19. Zarządy miejskie (rejonowe) powinny o zmianie taryf opłat czynszowej za pomieszczenia mieszkalne oraz cen i taryf za świadczone mieszkańcom powiadomić publicznie w ciągu 10 dni od ich zatwierdzenia i dokonać ich przeliczenia w ciągu 20 dni.

20. W razie zmiany liczby członków rodziny lub innych osób mieszkających w wynajmowanym lokalu albo liczby trzymanych zwierząt, jak też w razie, gdy wynajemcy nieprawidłowo obliczono wysokość opłat, wynajemca powinien w ciągu 10 dni powiadomić o tym organizację eksploatującą fundusz mieszkaniowy, która w terminie 20 dni powinna dokonać przeliczenia opłat.

W razie nastąpienia tych zmian w pierwszym połowie miesiąca, taryfy opłat czynszowych za należące do samorządów pomieszczenia mieszkalne przeliczane są od 1 dnia tego miesiąca, a w drugiej połowie miesiąca — od 1 dnia następnego miesiąca.

21. Część nie uiszczonych opłat czynszowej z winy wynajemcy lub popełnionych błędów ścigana jest od wynajemcy za minione 6 miesięcy, jednakże bez naliczania kar. Sumy przepłacone zaliczane są za przyszłych płat, a dopłaty do opłat trzeba uiszczyć wliczając albo razem z opłatami bieżącego miesiąca.

Opłatę czynszową obliczoną (opłaconą) nieprawidłowo z winy wynajemcy przelicza się za cały czas, w ciągu którego była obliczana nieprawidłowo, doliczając kary.

Gdy wynajemca nie wyraża zgody, wyszczególnione w tym punkcie wpłaty ściga się w trybie sądowym.

TRYB INDEKSOWANIA NORMATYWY PRZECIETNEJ CENY I METRA KWADRATOWEGO BUDOWY DOMU MIESZKALNEGO, MIESZKANIA Z UWZGLĘDNIENIEM INFLACJI

1. Średnia normatywna cena 1 metra kwadratowego ogólnej powierzchni budowy domu mieszkalnego, mieszkanca, obliczana na podstawie cen kosztorysowych (w rublach) budowy domów mieszkalnych z 1984 r. kształtuje się następująco:

W Wilnie	— 200
w Kownie	— 210
w Kłajpedzie	— 220
w Szawlach	— 215
w Poniewieżu	— 220
w Ałjuszcie	— 215
w Mariampolu	— 210
w Poładzie	— 250
w Druskiennikach	— 240
w Trokach	— 250
w Birżanach	— 260
w innych miastach, osiedlach i miejscowościach	— 220

2. Ustalając wysokość udzieleną przez państwo pomocy, średnią normatywną cenę 1 metra kwadratowego ogólnej powierzchni budowy domu mieszkalnego, mieszkania podane w pun-

ktę 1 niniejszego trybu indeksuje się na podstawie ogłoszonego przez Departament Statystyki średniego indeksu (współczynnika) podrożeń budowy domów mieszkalnych w porównaniu z cenami 1984 roku.

3. Ustalona wysokość pomocy udzielanej przez państwo na początku roku przelicza się zgodnie z ustalonym przez rząd Republiki Litewskiej indeksem ogólnego wzrostu cen, gdy inflacja przekracza 10 proc. W razie inflacji przekraczającej 30 proc. — co pół roku, w styczniu i lipcu.

4. Na wniosek samorządów miejskich (rejonowych) i Ministerstwa Budownictwa i Urbanistyki mogą być zatwierdzone różnicowane ceny 1 metra kwadratowego powierzchni ogólnej z uwzględnieniem miejscowych warunków oraz typów budowanych domów.

(ELTA)

USTAWA REPUBLIKI LITEWSKIEJ O ŚLUBOWANIU CZŁONKA SEJMU

Artykuł 1.

W myśl artykułu 59 Konstytucji Republiki Litewskiej członek Sejmu ślubuje na wierność Republiki Litewskiej.

Artykuł 2

Ustawa Republiki Litewskiej „O trybie wejścia w życie Konstytucji Republiki Litewskiej” ustala następujący tekst ślubowania członka Sejmu:

„Ja, (imię, nazwisko), przysięgam na wierność Republiki Litewskiej; przysięgam szanować i wykonywać Jej Konstytucję i ustawy, strzec integralności jej ziem;

przysięgam ze wszystkich sił umacniać niepodległość Litwy, rzetelnie służyć Ojczyźnie, demokracji, dobrobytowi ludzi Litwy.

Tak mi pomóż Bóg!”

Zerzwa się składać ślubowanie również bez ostatniego zdania.

Artykuł 3

Członkowie Sejmu składają ślubowanie w sali posiedzeń Sejmu Republiki Litewskiej. Ślubowanie członka Sejmu otwiera przewodniczący Sądu Konstytucyjnego Litwy, a w wypadku, gdy go nie ma — przewodniczący Sądu Najwyższego Litwy.

Artykuł 4

Członek Sejmu składa ślubowanie, stojąc przed osobą przy-

mującą ślubowanie, czytając tekst ślubowania z ręką złożoną na Konstytucji Republiki Litewskiej.

Po zakończeniu odczytywania tekstu ślubowania członek Sejmu podpisuje imienną kartę ślubowania.

Artykuł 5

Tekst ślubowania nie może być poprawiany i zmieniany. Nieprzestrzeganie tej zasady, jak też odmowa podpisania imiennej karty ślubowania lub podpisanie z zastrzeżeniem oznacza, że członek Sejmu nie złożył ślubowania. W takich przypadkach w myśl artykułu 59 Konstytucji Republiki Litewskiej członek Sejmu traci mandat członka Sejmu.

Artykuł 6

Imienne karty ślubowania przekazuje się urzędnikowi państwa, który przyjmował ślubowanie. Po sprawdzeniu imiennych kart ślubowania ten urzędnik państwa odczytuje listy tych członków Sejmu, którzy uzyskali wszystkie prawa reprezentanta Narodu.

Artykuł 7

Ustawa ta wchodzi w życie razem z Konstytucją Republiki Litewskiej.

Przewodniczący Rady Najwyższej Republiki Litewskiej
Vytautas LANDSBERGIS

Wilno, 29 października 1992 r.

USTAWA REPUBLIKI LITEWSKIEJ

O ZMIANIE ARTYKUŁU 71 KODEKSU CYWILNEGO REPUBLIKI LITEWSKIEJ I ARTYKUŁU 33 USTAWY REPUBLIKI LITEWSKIEJ O PRASIE I INNYCH ŚRODKACH MASOWEGO PRZEKAZU

Z uwagi na zmienioną sytuację ekonomiczną Republiki Litewskiej i wysokość dochodów mieszkańców, Rada Najwyższa Republiki Litewskiej postanawia:

1. Część drugą artykułu 71 Kodeksu Cywilnego Republiki Litewskiej dać w następującym brzmieniu:

„Wysokość odszkodowania w każdym przypadku nie powinna przekraczać 300 minimalnych pobrań miesięcznych, gdy wiadomości zostały rozpowszechnione przez środki masowego przekazu i 30 minimalnych pobrań miesięcznych, gdy zostały one rozpowszechnione przez inne organizacje lub osoby.

2. Drugą część artykułu 33 Ustawy Republiki Litewskiej o prasie i innych środkach masowego przekazu dać w następującym brzmieniu:

„Wysokość odszkodowania moralnego (niemajątkowego) ustala się, jednakże w każdym przypadku nie powinno ono przekraczać 300 minimalnych pobrań miesięcznych”.

3. Ta ustawa wchodzi w życie od 1 listopada 1992 r.

Przewodniczący Rady Najwyższej Republiki Litewskiej
Vytautas LANDSBERGIS
Wilno, 29 października 1992 r.

Na Igarce Polacy i Litwini trzymają się razem

(Dokończenie ze str. 4)

Ala teraz też są razem. Do tej samej Litwy bowiem deszcz. Do tej samej Litwy chcą wracać.

— I „Sanryša” pomoże im w tym?

— Tak. Już pomagamy. Żeby mieć dobre rozeznanie w sprawie, pojechałem przeciwko Igarce. Mieszka tam dwiesięć rodzin. I wszystkie będą musiały gdzieś wyjechać. Na Igarce nie ma pracy. Kiedyś tam byli zatrudnieni przy pilowaniu i spalaniu lasu. Na fermie zwierząt futerkowych i przy połowie ryb w Jenisieju. Któryś ekonomiczny dał się we znaki. Dziesięć rodzin zmniejszyła się liczba miejsc pracy. Praktycznie każdy dom stamtąd szykuje się dziś do wyjazdu.

Lokalne władze pomagają.

— Co konkretnie zrobiła w tym celu „Sanryša”?

— Szesnaście rodzin wróciło tej jesieni na Litwę. Część z nich nie miała pieniędzy, by zapłacić za drogę. Pomogliśmy więc. Skąd mamy pieniądze? Od rządu Litwy i zwykłych ludzi. Szukaliśmy też najlepszego wariantu drogi do powrotu. Żeby tanio i niedługo. Wybraliśmy drogę morską, Wiosną przez Morze Północne przypłynęli cały dobytek tych rodzin.

— Dopiero wiosną?

— Wcześniej nie da rady.

Tam już wszystko zamrzło.

— Czy wśród tych szesnaści rodzin są rodziny polskie?

— Nie ma.

— Dokąd konkretnie one wrócą?

— Do miejsc, skąd zostali wywiezieni. To znaczy: Szirwinty, Ukmerge, Kretynę.

— Jak rząd Litwy rozstrzygnie sprawę mieszkań?

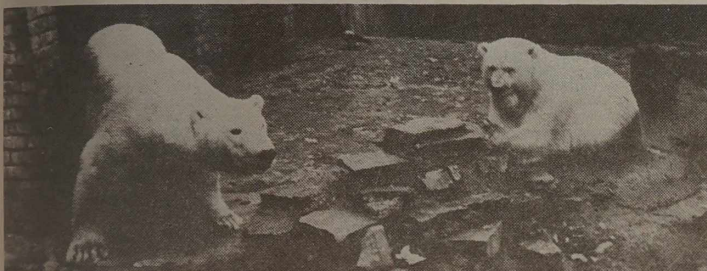
— Rząd przydzielił pieniądze na sto osiem mieszkań. Zostały składają podania o zwrot tego, co mieli bądź też o kupno nowego mieszkania.

— „Sanryša” z pewnością zaopiekuje się przybyszami?

— Będziemy się starać, żeby możliwie szybko poznali oni przemiany zachodzące na Litwie. By nauczili się czytać i pisać po litewsku, by zrozumieć naszego ducha.

— Powodzenia i dziękuję za rozmowę

Leokadia KOMAISZKO

Zwierzęta proszą o pomoc

Niedawno społeczeństwo Kowna, a następnie całej republiki zbudziła wiadomość o tym, że kierownictwo miejscowego ZOO ma dylemat: kogo z mieszkańców zwierzyć złożyć w ofiarę w imię przetrwania druzgich. „Druzgi” — to śnieżny i perskie lamparty, tygrysy i indrapiekniki błękitnej krwi. A jako pokarm mają im posłużyć spokojne i niewybredne żurawy, bizony...

Nie, to nie „primaaprilisowy” żart w listopadzie. To realia obecnego życia, trudnej sytuacji ekonomicznej. Nie omlino, bo ono ZOO — dobrze znanego i lubianego przez dzieci Litwy, a także nie ukrywamy, przez dorosłych. Latem jest on ulubionym miejscem odpoczynku nie tylko kowieńskich, lecz i licznych gości tego miasta.

W swoim czasie mieszkańcy tu rzadko spotykali saki, gepardy, pumy, tapiry, jaguary, białe i brunatne niedźwiedzie, jelenie Dawida, żyrafy, woly piźmowe, inne zwierzęta,

Pracowało tu ponad 150 osób, 6 pracowników naukowych, działali różne kółka młodocianych przyrodników. Np. w 1985 roku było ich ponad 120. Przypomnijmy, że Ogród Zoologiczny w Kownie został założony w 1938 roku z inicjatywy słynnego litewskiego przyrodnika Tadasa Ivanauskasa.

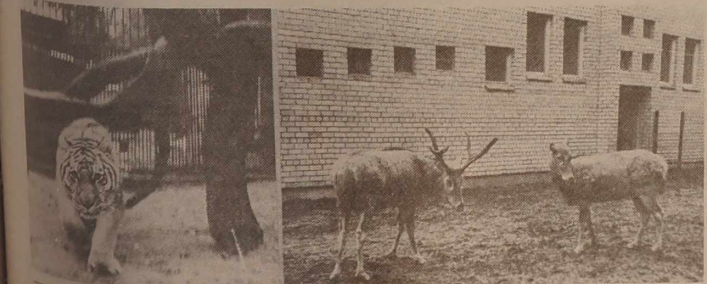
Obecnie sytuacja, jak już wspominałem, jest inna. ZOO praktycznie nie ma środków ani na płace zarobkowe robotników, ani na utrzymanie zwierząt. Ostatnio w ciągu tygodnia sprzedano tu biletów za 2 tysiące talonów. To w dni pogodne, kiedy przychodzi jeszcze zwiędzający. Obecnie nie ma ich praktycznie wcale. Ostatnim ciosem dla ZOO była wiadomość, że z powodu niewypłacalności zostanie odcłazona elektryczność. A gdzie wziąć te talony, jeżeli dziennie na ogrzewanie zużywa się ich około 15 tysięcy? Za co kupić żywność dla zwierząt, z czego płacić robotnikom? Niech — elektrycz-

ność zostanie odcłazona, a jako pierwsze od chłodu zginą karłowate hipopotamy — ulubione dzieciarni, rogate, żyrafy. Rzecz jasna, że ten sam los spotka rybaków dekoracyjnych, różne ptaki z ciepłych krajów, mieszkańców terrarium. Przy czym stanie się to po kilku dobach, a nawet godzinach.

A los żuraw? Nie jest do pozazdroszczenia, jak i innych wielkich zwierząt, które, prawdopodobnie pójdą na rzeź.

Dodajmy, że szlachetną inicjatywę wykazali pracownicy telewizji kowieńskiej. Zwrócili się z prośbą o niezwłoczna pomoc do mieszkańców Litwy, różnych organizacji społecznych, kierowników firm prywatnych, spółek akcyjnych. Może ona być najrozsądniejsza. Sponsorer mogą zaopiekować się jakimś konkretnym mieszkańcem ZOO, umieszczając na jego klatce swój reklamowy znak firmowy. A na razie pragną pomóc mogą telefonować w tej sprawie do Kowna pod numerami telefonów: 22-99-42 lub 22-75-96.

Michał FILIPIENKOW
Fot. W. Zarnosiekow

SPRZEDAJE SIĘ

makie posenna saki, „Donskaja” i wyższe gatunki, w worach. Zwracać się: Vilnius, 42-92 79, 46-22-13.

(Zam. 1272)

SKUPUJEMY CZEKI INWESTYCYJNE

Płacimy od razu. Zwracać się: Vilnius, Trauku 12a, tel.: 22-78-90.

(Zam. 1271)

NABYWAMY CZEKI INWESTYCYJNE po wyższej cenie.

Zwracać się: Vilnius, ul. Barbaros Radvilaitis 3, gab. 206, tel. 61-40-75. Pracujemy bez dni wolnych. (Zam. 1256)

Bankas HERMIS Bank „Hermis”

Za podstawową nominalną wartość sprzedaje akcje osobom fizycznym i prawnym. Nominalna wartość jednej akcji wynosi 50.000 talonów albo 300 dolarów USA.

Panowie i Panie! To naprawdę niezawodny sposób wykorzystania pieniędzy państwa.

Nasz adres: Vilnius, ul. Jogailos 9/1, tel. 22-67-72, fax: 61-56-34; Kaunas, Kęstutis 38, tel. 22-85-83; Panevezys, Respublikos 36, tel. 35-936; Druskininkai, Dabintos 3, tel. 5-58-91.

(Zam. 1254)

ORGANIZUJE SIĘ

Wyjazdy do Polski

NA 3 DNI DO ŁODZI W DNIACH 11, 19, 27 LISTOPADA.

Zwracać się: Vilnius, tel. 73-14-14.

(Zam. 1274)

Komercyjne podróże do Polski!

W dniach 16 i 24 listopada br.

Zwracać się: Vilnius, Bernardinu 8, tel. (8-22) 61-31-06.

(Zam. 1269)

„CENTRO KUBAS”

Bezpłatnie

dostarczamy do sprzedaży, dopomożemy nabyć, wybieramy wariant wymiany.

Pracujemy na zasadzie sklepu: wasz towar — nasz nabywca.

Handlujemy mieszkaniami, zagrodami, działkami, murowanymi garażami.

Oferujemy typowe i indywidualne projekty domów, mieszkań, biur, kawiarni.

Zwracać się: „Centro Kubas”, Vilnius, ul. Klaipedos 2, tel. 22-70-90, 22-78-41.

(Zam. 1259)

Uwaga! ISA „INVALIDA”

ZAPRASZA

akcjonariuszy, zamieszkałych w Wilnie, którzy zawarli umowy ze spółką do 1 września br., aby odebrali tymczasowe zaświadczenia akcjonariuszy.

Zwracać się: Vilnius, Gedimino 37 w dniach pracy od godz. 9 do 13 i od godz. 14 do 18.

Należy mieć ze sobą umowę o podpisaniu akcji, dowód osobisty, rekwiizyty swją książeczki oszczędnościowej.

Informacja pod tel.: 22-51-75.

(Zam. 1268)

Telewizja

WTOREK, 10 LISTOPADA
LTV-1

9.00 — Program dnia. 9.05 — Telegiela. 9.15 — Studio sportowe. 9.45 — Nasz język. 10.15 — Film dok. 18.00 — Wiadomości. 18.15 — Film dok. 19.15 — Program ekonomiczny. 19.45 — Miniatury na gitarę klasyczną. 19.55 — Dobranocka. 20.25 — Reklama. 20.30 — Panorama. 21.00 — Wybory do Sejmu-92. 23.30 — Wiadomości wieczorne.

Warszawa

11.00 — „Pogrnicze w ogniu” — serial TP. 12.00 — Głoda pracy — giełda szans. 12.15 — Przyjemne z pozytecznym. 12.30 — Kultura ludowa — kon. teksty. 13.00 — Wiadomości. 13.10 — Program dnia. 13.15 — 17.00 — Telewizja edukacyjna. 17.05 — Dla dzieci: „Tik-Tak”. 17.55 — Język angielski dla dzieci. 18.00 — Telexpress. 18.20 — Film animowany. 18.50 — „Murphy Brown” — serial prod. USA. 19.20 — Encyklopedia II wojny światowej. 19.45 — Scisłe jawne — wojkowy program publicystyczny. 20.00 — Wieczorynka. 20.30 — Wiadomości. 20.55 — 7 minut dla ministra pracy. 21.10 — Arcydzieła sztuki filmowej: „M-Morderca” — film. krym. prod. niem. 23.05 — Listy o gospodarce. 23.45 — Wiadomości. 0.05 — Inne kino. 0.50 — Powrót barów — Przemysław Gintrowicz, Jacek Kaczmarski, Zbigniew Łapiński.

Ostankino

4.55 — Program dnia. 5.00 — Dziennik. 5.20 — Gimnastyka. 5.30 — Poranek. 7.45 — Program. 7.50 — Firma gwarantuje. 8.00 — Dziennik. 8.20 — TV serial „Bogaci też płaczą”. 9.05 — Przegląd piłkarski. 9.35 — W świecie zwierząt. 10.15 — Rock. 11.00 — Dziennik. 11.20 — TV film fab. „Pospęna rzeka”. Odc. 1. 12.45 — TV film fab. „Nagły zakręt”. 14.00 — Dziennik. 14.20 — Program. 14.25 — Informator komercyjny. 14.40 — Świat pieniędzy A. Smitha. 15.10 — Notes. 15.15 — Walt

Disney przedstawia. 16.05 — Nasz klub muzyczny. 16.50 — Ekspres prasowy. 17.00 — Dziennik. 17.20 — Program. 17.25 — Międzynarodowy kanał Ostankino przedstawia. 18.00 — TV serial „Bogaci też płaczą”. 18.45 — Miniatura. 19.00 — Temat. 19.45 — Dobranocka. 20.00 — Dziennik. 20.35 — Program. 20.40 — Koncert na Dzień Miłoci. Podczas przerwy o 23.00 — Dziennik. 24.00 — TV film fab. „Nagły zakręt”.

TV Rosji

7.00 — Wieści. 7.25 — Czas biznesmenów. 7.55 — Chwila prawdy. 8.50 — Nasz sąd. 9.20 — W wolnym czasie. 9.35 — Uścisnijmy sobie dłonie. 9.50 — Kreskówka. 10.00 — Film fab. 12.25 — Kreskówka. 12.35 — TINKO. 12.40 — Sprawa chłopaka. 13.00 — Wieści. 15.00 — Telegiela. 15.30 — Wychowanie. 16.00 — Wieści. 16.15 — Tenis. Puchar Kremia. 17.00 — S. Malcew. 17.30 — Informator parlamentarny. 17.45 — Złota gałąź. 18.45 — Święto co dzień. 18.55 — Reklama. 19.00 — Wieści. 19.20 — Reklama. 19.25 — TV serial „Santa Barbara” (97). 20.15 — Kabaret „Okolesica”. 21.05 — Wodnik. 21.55 — Reklama. 22.00 — Wieści. Prognoza astrologiczna. 22.25 — Karuzela sportowa. 22.30 — Tenis. Puchar Kremia. 22.45 — Dziś w RN FR. 23.00 — Z sali Sądu Konstytucyjnego Rosji. 23.30 — Solo.

ŚRODA, 11 LISTOPADA
LTV-1

9.00 — Program. 9.05 — Pod własnym dachem. 9.50 — Film dok. 17.55 — Wiadomości. 18.10 — Film fab. „Tajemnica wielkiego narratora”. 19.30 — Fakt. 19.50 — Nasz elementarz. 19.55 — Dobranocka. 20.25 — Reklama. 20.30 — Panorama. 21.00 — Wybory do Sejmu-92. 23.30 — Wiadomości wieczorne.

LTV-2

20.35 — Na festiwalu „Pop-art-92”. 21.00 — Kreskówka. 21.10 — TV film fab. „Sasiedzi”. Odc. 5. 21.35 — Najśmieszniejsi ludzie Ameryki. 22.00 — Aleja Laives. 22.15 —

Wideofilm. 23.15 — Film fab. USA „Komedianci”. Odc. 1.

TV Litwy Wschodniej

18.00 — Trans. programu TVP. 19.15 — Reporter. Wiadomości w jęz. litewskim. 19.25 — TV magazyn „Trimitas”. 19.45 — I ja tam byłem... 20.00 — Reporter. Wiadomości w jęz. rosyjskim. 20.10 — Sytuacja. 20.15 — I taka będzie cała Litwa. 20.35 — Wiedzieliśmy „Ja, Ty, Tam”. 20.45 — Reporter. Wiadomości w jęz. polskim. 20.55 — Telestop. 21.00 — Nie spij jeszcze... 21.10 — Trans. programu TVP.

Wangawa

9.55 — „Królowna w oślej skórze” — film fab. prod. franc. 11.20 — Na ludowo — prezentacja dziecięcego zespołu piosenki i tańca „Vanzovia”. 11.55 — „Opowieść o dziłkiej przyrodzie” — film przyrodniczy prod. USA. 12.15 — Najstarszy żołnierz Rze. czyspolskiej — film dok. 12.45 — Transmisja uroczystości przed Grobem Nieznanego Żołnierza w Warszawie w rocznicę odzyskania niepodległości. 13.55 — „Lisopadowe dni” — film dok. 14.15 — Scena młodego widza: Kornej Makuszynski — „Bezgrzeszne lata”. 15.15 — Piosenka sławna na całym świecie — wokół Mazurka. Dąbrowskiego. 16.05 — „Beji” — film fab. prod. USA (1976 r.). 17.30 — „Polegli, abyśmy żyli wolni” — reportaż o cmentarzu Orląt Lwowskich. 18.00 — Telexpress. 18.20 — „Na wariackich papierach” (6) — serial prod. USA. 19.15 — Kazimierz Krukowski — program wspomnień. 20.00 — Wieczorynka. 20.30 — Wiadomości. 21.10 — „Panny i wdowy” — serial TP. 22.20 — Tola Mankiewiczówna — życie i legenda — program dok. 22.55 — Wojtek Matuszewski w Garnegie Hall — recital fortepiano. wy. 23.45 — „Królowa Bona” (2) — serial TP.

Ostankino

4.55 — Program dnia. 5.00 — Dziennik. 5.20 — Gimnastyka. 5.30 — Poranek. 7.45 — Program. 7.50 — Firma gwarantuje. 8.00 — Dziennik. 8.20 — TV

serial „Bogaci też płaczą”. 9.50 — Nasz klub muzyczny. 10.30 — TV film dok. 10.50 — Kreskówka. 11.00 — Dziennik. 11.20 — TV film fab. „Pospęna rzeka”. Odc. 2. 12.40 — TV film fab. „Zanim nie spadł śnieg”. 14.00 — Dziennik. 14.20 — Program. 14.25 — TV rozmaitości. 15.10 — Notes. 15.15 — Film anim. „Pszczółka Maja”. 16.05 — Prezent dla melomana. 16.35 — Jak osiągnąć sukces. 16.50 — Ekspres prasowy. 17.00 — Dziennik. 17.20 — Program. 17.25 — Wagon 03. 18.00 — TV serial „Bogaci też płaczą”. 18.45 — Opinia publiczna. 19.45 — Dobranocka. 20.00 — Dziennik.

TV Rosji

7.00 — Wieści. 7.20 — Reklama. 7.30 — Czas biznesmenów. 8.00 — Wodnik. 8.50 — Złota gałąź. 9.50 — Paralele. 10.05 — Film anim. „Pszczółka Maja”. 11.00 — TV serial „Santa Barbara” (97). 11.50 — To samo niebo dla wszystkich. 12.35 — TINKO. 12.40 — Sprawa chłopaka. 13.00 — Wieści. 15.00 — Sygnal. 15.15 — Daleki Wschód. 16.00 — Wieści. 16.15 — Tenis. Puchar Kremia. 17.00 — Program religijny. 17.30 — Rozmowy w „Metropoli”. 17.50 — Wyjaśnijmy sprawę. 18.05 — Opozycja. 18.45 — Święto co dzień. 18.55 — Reklama. 19.00 — Wieści. 19.20 — Reklama. 19.25 — TV serial „Santa Barbara” (98). 20.15 — Wieczorynka. 20.30 — Gogo. 21.00 — Biznes i polityka. 21.55 — Reklama. 22.00 — Wieści. Prognoza astrologiczna. 22.25 — Karuzela sportowa. 22.30 — Dziś w RN FR. 22.45 — Z sali Sądu Konstytucyjnego Rosji. 23.15 — Tenis. Puchar Kremia. 23.45 — Dżungla.

KUPIĘ

talony, dołary USA.

Zwracać się: Vilnius, tel. 35-74-80.

(Zam. 1277)

KUPIĘ

jednopokojowe mieszkanie.

Vilnius, Tel. 22-70-90. (Zam. 1257)

ROZPOWSZECHNIAM

akcje „Balores Investicija”. Służę rada w sprawach. jak najkorzystniej zainwestować Wasz kapitał.

Zwracać się: Vilnius, tel. 22-44-73.

(Zam. 1262)

WSPÓLNE PRZEDSIĘBIORSTWO
LITEWSKO-ROSYJSKIE „VOVIL”

SPRZEDAJE:

1. błonę polietylenową o szerokości 6 m i grubości 100 mk,
2. uniwersalną obrabiarkę drewna „SODO”-1,
3. węże gumowe wysokiego ciśnienia Ø9/19 mm,
4. plastry pieprzowe 6×10, 10×18 cm,
5. złom stali stopowej (Cr—12%).

Zwracać się: Vilnius (0122) fax. 45-93-71, tel. 42-90-22.

(Zam. 1265)

Wyrazy głębokiego współczucia pani Halinie JOTKIAŁO z powodu zgonu ukochanej Matki

składa zespół „Wileńszczyzna”

Dziurnik wydania:

Henryk MAŻUL,
Zbigniew MARKOWICZ,
Teresa STRUMILO,
Teresa ZARK,
Aleksander SUBOTKIEWICZ

Redaktor Zbigniew BALCEWICZ

Usługi XERO — powielanie dowolnych dokumentów — pr. Laives 60, 11 piętro, pokój 1102. Czynne od 9.00 do 17.00 w dniach pracy, tel. 42-79-55.

Biuro ogłoszeń i reklamy — pr. Laives 60, 11 piętro, pokój nr 1114. Telefon — 42-69-63.

INVALIDA

Investycyjna spółka akcyjna „INVALIDA”

jako pierwsza na Litwie zgromadziła ustaloną przez rząd maksymalny kapitał inwestycyjny i zakończyła subskrypcję akcji.

„VILNIAUS INVALIDA” przyjmuje i kontynuuje tradycje „INVALIDY”.

Nominalna cena akcji — 100 tl.

Cena sprzedaży — 110 tl.

Można je nabyć za czeki i talony.

Oczekuje na was: Vilnius, Pylimo 2, II piętro (w lokalu „Baltijos Birzy”, tel.: 22-61-37).

Nasze konto inwestycyjne 600164101, 164203/I—154037 w Lietuvos taupomajam bankie (kodas 260101601).

Przedstawiciele naszej spółki:

Alytus tel. 5-44-04

Biržai tel. 5-19-75

Ignalina tel. 4-74-97

Jonava tel. 5-68-16

Jurbarkas tel. 5-38-59

Klaipėda tel. 7-43-93

Kauno Rūda tel. 2-50-19

Kašiadorys tel. 5-13-09

Kaunas tel. 72-80-69, 22-71-70

Marijampolė tel. 7-73-61

Molėtai tel. 5-15-15, 5-16-09

Lazdijai tel. 5-12-58

Rokiškis tel. 3-15-08

Sačinkai tel. 5-37-87

Siauliai tel. 5-62-98

Utena tel. 5-99-26

Trakai tel. 5-18-37

Kuršėnai tel. 7-21-81

Panevėžys tel. 6-40-10

Visaginas tel. 2-64-06

Sakiiai tel. 5-26-55, 5-28-32

Akcje mogą podpisać również osoby prawne, nie posiadające kapitału państwowego wpłacając gotówką lub przelewem na konto rozliczeniowej spółki.

(Zam. 1267)

KURIER Wileński

Dziennik społeczno-polityczny
Rady Najwyższej i Rządu
Republiki Litewskiej. Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Nasz adres: 2019, Lietuvos Respublika, Vilnius, Laives pr. 60.

Kod 67218

Cena 4 talony.

W Polsce — 800 zł.

Zam. 3908

Nr rejestracji — 322.

Drukarnia Państwowa
Przedsiębiorstwo „Spauda”

TELEFONY: Redaktor — 42-79-01, zastępcy redaktora — 42-79-04, 42-79-48, sekretarz odpowiedzialny — 42-79-49.

Działy: państwa i samorządu terenowego — 42-78-63, ekonomiczny — 42-78-54, etyki, redziny i prawa — 42-79-64, prawnik — 42-75-76, szkolnictwa i młodzieży — 42-79-73, 42-69-86, życia politycznego — 42-78-81, życia wsi — 42-79-68, 42-79-90, stołeczny oraz aktualności — 42-79-77, handlu, usług i komunikacji — 42-79-56, literatury i sztuki — 42-79-88, telefonów i sportu — 42-90-63, listów — 42-69-65, komercyjny oraz organizacyjny — 42-72-76, fotokorespondencja — 42-90-81, tłumacze — 42-90-60, 42-72-71, stylisci — 42-72-82, maszynistki — 42-77-72.